

HANDREIKING **DWARS DOOR DE NACHT** OP WEG NAAR PASEN 2022

VALLEN EN OPSTAAN

Op het platform start.verus.nl bieden we door het jaar heen materialen die scholen helpen om online of in de klas aandacht te besteden aan elementen van hoop. In de periode op weg naar Pasen gaan we dit jaar opnieuw met drie arti-

esten *Dwars door de Nacht*, met als thema *vallen en opstaan*. Aan de hand van hun verhalen kun je met je leerlingen in gesprek gaan over vragen als: hoe zien donker en licht er voor jou uit, durf jij je te laten zien als het niet zo goed met je gaat, wie of wat troost jou en wie heb jij wel eens getroost, wat maakt dat je weer kunt opstaan als je gevallen bent?

PROGRAMMA-INSTEELK VO, MBO (en bovenbouw PO)

In de weken voor Pasen, de veertigdagentijd of vastenperiode, staan we vanouds stil bij de ervaring van beperking en de donkere kanten van het leven. Met het programma *Dwars door de Nacht* spelen we hierop in.

Wat gebeurt er in de nacht? Welke vragen komen op je af? Hoe kijk je terug op donkere tijden, zoals de coronaperiode? Welk licht kun je daar achteraf in zien? Wie waren er (in gedachten of anders) bij je? Wat heeft jou steun gegeven en geholpen?

Die vragen leggen we voor aan de bekende artiesten **Sterre Koning**, **Dany (Dani van Velthoven)** en **Gio Kemper** tijdens een nacht die zij doorbrengen in hun oude school. We leggen hun een verhaal of gedicht uit de Bijbel voor, waarna ze in hun oude school op zoek gaan naar herinneringen aan mensen, gebeurtenissen en dromen uit die tijd. Aan het einde van de nacht hebben zij een lied geschreven waarin de weg door de nacht naar het licht verwerkt is.

De nacht in het schoolgebouw is een spiegel voor de donkerte en uitzichtloosheid die jongeren soms ervaren. De verhalen en vragen die aan de orde komen, kunnen worden verwerkt in gesprekken in de klas of een uitdaging om samen in het donker van de nacht iets van betekenis te vinden.

Tijdens de **Paasviering op donderdag 14 april** komen beelden uit de video's met de drie artiesten terug, gecombineerd met fragmenten uit het lijdensverhaal van Jezus en songs die de artiesten live zingen. Leerlingen kunnen live reageren via de chat.

>> *Zie ook onderstaande oproep om in de klas tableaux vivants te maken van 'staties' uit het lijdensverhaal van Jezus en foto's daarvan in te sturen, zodat die tijdens de paasviering getoond kunnen worden.*

We laten ons inspireren door drie video's:

24 februari: Sterre Koning op het Isendoorn College in Warnsveld

10 maart: Dany (Dani van Velthoven) op het Da Vinci College in Purmerend

17 maart: Gio Kemper op dansacademie Lucia Marthas in Amsterdam

De video's en de paasviering zijn online te zien op <https://start.verus.nl>

VERWERKINGSSUGGESTIES

1. Dwars door de Nacht

De nacht is de tijd van dromen, van nachtmerries, van rust, van wakker liggen en piekeren. Dit onderwerp leent zich goed voor een gesprek waarin je met een groep kunt verkennen wat we met elkaar weten over de nacht. Hoe ga je om met dromen? Waar lig je wel eens van wakker? Met wie deel je dat allemaal? Hoe sta je op na een donkere nacht?

2. Bij de video's met de drie artiesten

a. Sterre Koning – jezelf zijn, je gekend weten

Naar aanleiding van Sterres gang door de nacht kun je met je leerlingen vragen bespreken als:

- Waar kan jij helemaal jezelf zijn?
- Wie kent jou echt?
- Wat voor beeld hebben mensen die je niet echt kennen, van jou?
- Durf jij jezelf te laten zien als het niet zo goed met je gaat?
- Hoe wil je dat mensen jou kennen?
- Wat raakt jou in de tekst die Sterre meekreeg (Psalm 139):

Een lied van David. Voor de zangleider.

*Heer, u weet alles van mij,
u kent mij.*

*U weet waar ik ben,
en u weet waar ik heen ga.*

*U weet wat ik denk,
ook al bent u ver weg.*

*U ziet me als ik thuis ben
en u ziet me onderweg.*

U ziet alles wat ik doe.

*Voordat ik mijn mond opendoe,
weet u al wat ik wil zeggen.*

*U bent voor mij en achter mij,
u bent om mij heen.*

Uw hand houdt me vast.

*Ik vind het een wonder
dat u mij zo goed kent.*

(...)

*Ik kan wel willen
dat het donker wordt,
zodat u mij niet ziet.*

*Ik kan wel willen
dat de dag verandert in nacht.*

Maar voor u is het donker niet donker.

Voor u is de nacht net zo licht als de dag.

De duisternis lijkt op het licht.

(...)

*U maakte mij in de buik van mijn moeder.
Elk deel van mijn lichaam hebt u gevormd.*

Ik dank u daarvoor.

*Want het is een wonder,
zoals ik gemaakt ben.*

(...)
God, ik wil dat u alles van mij weet,
ik wil dat u weet wie ik ben.
Kijk in mijn hart,
onderzoek al mijn gedachten.
Kijk of ik leef zoals u dat wilt,
en leid me op de weg die u wijst.

b. Dany - troost

Naar aanleiding van Dany's gang door de nacht kun je met je leerlingen vragen bespreken als:

- Wanneer heeft iemand jou getroost of kon jij iemand troosten?
- Wat kun je doen om iemand te troosten en wat moet je juist niet doen?
- Welk lied of welke tekst troost jou?
- Kun je je voorstellen dat de tekst die Dany meekreeg, troostend kan zijn:

*Wees niet bang, ik zal je beurijden.
Want ik heb je gemaakt, ik heb je het leven gegeven.
Ik heb jou je naam gegeven, jij bent van mij!*

*Als je door water heen moet, zal ik bij je zijn.
Als je rivieren oversteeft, zul je niet verdrinken.
Als je door vuur loopt, zul je niet verbranden.
De ulammen zullen je geen pijn doen.
Jij bent heel belangrijk voor mij, je bent heel veel waard.
Ik houd zo veel van je!*

*Ik zal je troosten, ik zal je beschermen.
Je hoeft niet bang te zijn voor andere mensen.*

(Vrij naar Jesaja 43 en 51)

c. Gio – (on)voorwaardelijke liefde en vergeving

Naar aanleiding van Gio's gang door de nacht kun je met je leerlingen vragen bespreken als:

- Onvoorwaardelijke liefde, bestaat dat?
- Zo ja, bij wie ervaar je dat?
- Waar zie je dat in het verhaal dat Gio meekreeg (Lucas 15, 11-32)?
- Heb je weleens iets gedaan waar je spijt van had en waar je op terug moest komen?
- Gio werd veroordeeld door zijn klasgenoten omdat hij danste; herken je daarvan ook iets in je eigen leven?

*Jezus gaf ook dit voorbeeld: 'Een man had twee zonen. De jongste zoon zei tegen zijn vader: 'Vader, ik wil mijn deel van de erfenis nu hebben.'
De vader gaf hem wat hij uroeg. Een paar dagen later pakte de zoon al zijn spullen bij elkaar en ging weg. Hij ging naar een ver land. Daar gaf hij al zijn geld uit aan een leven vol plezier.*

*Toen alles op was, kwam er een grote hongersnood in dat verre land.
De zoon had niets meer te eten. Daarom ging hij werken bij één van de mensen in dat land. Die stuurde hem naar het veld om op de varkens*

te passen. De zoon had zo'n honger dat hij zelfs het varkensvoer op wilde eten. Maar niemand gaf hem iets. Toen dacht hij: Thuis hebben zelfs de armste knechten altijd genoeg te eten. En ik ga hier dood van de honger! Ik zal naar mijn vader teruggaan en tegen hem zeggen: 'Vader, ik heb me slecht gedragen tegenover God en tegenover u. Ik verdien het niet meer om uw zoon te zijn. Behandel mij voortaan net zoals uw armste knechten.'

Toen ging de zoon terug naar zijn vader.

De vader zag zijn zoon al vanuit de verte aankomen. En meteen kreeg hij medelijden. Hij rende naar zijn zoon toe, sloeg zijn armen om hem heen en kustte hem. De zoon zei: 'Vader, ik heb me slecht gedragen tegenover God en tegenover u. Ik verdien het niet meer om uw zoon te zijn.'

Maar de vader zei tegen zijn knechten: 'Haal snel mijn mooiste jas voor mijn zoon en trek hem die aan. Doe een ring om zijn vinger en doe schoenen aan zijn voeten. Haal het vetste kalf en slacht het. We gaan eten en feestvieren! Want mijn zoon was dood, maar nu leeft hij weer. Ik was hem kwijt, maar ik heb hem weer gevonden.' Toen gingen ze feestvieren.

3. Maak een tableau vivant

Een tableau vivant is een [spelvorm bij drama](#). In de paasviering worden drie scènes uit het lijdensverhaal van Jezus in tableaux vivants eigentijds uitgebeeld. We laten in de viering ook foto's zien van tableaux vivants die jullie hebben ingestuurd. Stuur deze naar start@verus.nl.

In veel kerken worden veertien scènes (staties) uit het lijdensverhaal afgebeeld. In de paasviering komen er drie aan bod. Nodig je leerlingen vooral uit om daar eigentijdse 'vertalingen' van te maken. Zo kan de scène van de bespotting van Jezus (Lucas 23:35-38) worden uitgebeeld in een stilleven van leerlingen bij de kluisjes: iemand houdt een etui omhoog, een ander probeert die te pakken, anderen staan er omheen te lachen.

α. Oordeel. Jezus wordt veroordeeld door het Sanhedrin (Lucas 22: 66-71)

Deze scène sluit aan op het verhaal van Gio. Zijn klasgenoten hadden een oordeel over hem, omdat hij danste. Bekijk desgewenst (nogmaals) de video met Gio.

- Lees het betreffende fragment met je leerlingen:

De volgende ochtend kwamen de leiders van het volk, de priesters en de wetsleraren bij elkaar. Jezus werd bij hen gebracht, en ze vroegen hem: 'Zeg eens, bent u de messias?' Jezus zei: 'Jullie geloven toch niet dat ik het ben. En als ik jullie iets vraag, dan geven jullie geen antwoord. Maar ik ben de Mensenzoon. En vanaf nu zal ik naast God zitten, aan de rechterkant.' Toen zeiden ze allemaal: 'U bent dus de Zoon van God?' Jezus zei: 'Jullie zeggen zelf dat ik het ben.' Maar zij zeiden: 'We hebben geen verklaringen over Jezus meer nodig. Want we hebben allemaal gehoord wat Jezus net zelf gezegd heeft.'

- Bespreek wat in dit fragment opvalt, raakt, vragen oproept.
- Laat een aantal leerlingen een tableau vivant voorbereiden en uitvoeren. Maak een foto.

- Bespreek na: hoe was het voor de 'spelers' om hun rol te spelen, hoe was het voor de toeschouwers?

b. Gevallen. iemand helpt je opstaan. Iemand helpt je dragen (Lucas 23:26)

Deze scène sluit aan op het verhaal van Dany. Hij heeft ooit een docent getroost en geholpen. Bekijk desgewenst (nogmaals) de video met Dany.

- Lees het betreffende fragment met je leerlingen:

De soldaten brachten Jezus weg om hem te doden. Onderweg kwamen ze een man tegen. Die heette Simon van Cyrene, en hij kwam net de stad in. Simon moest van de soldaten het kruis van Jezus dragen en achter hem aan lopen.

- Bespreek wat in dit fragment opvalt, raakt, vragen oproept.
- Laat een aantal leerlingen een tableau vivant voorbereiden en uitvoeren. Maak een foto.
- Bespreek na: hoe was het voor de 'spelers' om hun rol te spelen, hoe was het voor de toeschouwers?

c. Wie is hij? Jezus wordt aan het kruis geslagen. Wie was Jezus? (Lucas 23:32-35, 45-47)

Deze scène sluit aan op het verhaal van Sterre, dat gaat over de vraag: wie zeggen de mensen dat je bent en wie ben je echt? Bekijk desgewenst (nogmaals) de video met Sterre.

- Lees het betreffende fragment met je leerlingen:

Tegelijk met Jezus werden ook twee misdadigers weggebracht om gedood te worden. Op een heuvel die de Schedel heet, hingen de soldaten Jezus aan het kruis. Ook de misdadigers werden aan een kruis gehangen. Het kruis van Jezus stond tussen de twee andere kruisen in. Jezus zei: 'Vader, vergeef de mensen die mij doden, want ze weten niet wat ze doen.' De soldaten verdeelden de kleren van Jezus onder elkaar door erom te loten. En het volk stond ernaar te kijken. Om ongeveer twaalf uur 's middags werd het opeens donker in het hele land. Drie uur lang bleef het donker, omdat de zon geen licht gaf. En in de tempel scheurde het gordijn voor de heilige zaal doormidden. Toen riep Jezus: 'Vader, mijn leven is in uw handen!' Dat waren zijn laatste woorden. Zo stierf hij. De Romeinse officier die bij het kruis stond, zag wat er gebeurde. Hij eerde God en zei: 'Geen twijfel mogelijk! Die man hoorde bij God!'

- Bespreek wat in dit fragment opvalt, raakt, vragen oproept.
- Laat een aantal leerlingen een tableau vivant voorbereiden en uitvoeren. Maak een foto.
- Bespreek na: hoe was het voor de 'spelers' om hun rol te spelen, hoe was het voor de toeschouwers?

LAAT HET WETEN!

Stuur de foto's van de tableaux vivants uit je klas naar start@verus.nl! Mochten we deze foto willen gebruiken in de online Paasviering, dan zullen wij contact opnemen om de nodige AVG-maatregelen te nemen.

We wensen jullie veel plezier en mooie gesprekken en 'resultaten' toe. Goede suggesties van jullie voor werkvormen rond dit materiaal zijn uiteraard welkom!

Voor vragen, opmerkingen of advies kun je terecht bij:

Erik Renkema, erenkema@verus.nl, Guido de Bruin, gdebruin@verus.nl.

Wil je naar aanleiding van dit materiaal meer met levensbeschouwing en identiteit in je klas of op school doen? Neem dan contact op met **Erik Renkema** (erenkema@verus.nl).

---

start.verus.nl